

Putin boýun aldy: Moskwa «Wagneriň» urşujylaryna ýylda 800 million sterling töläň eken

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Putin boýun aldy: Moskwa "Wagneriň" urşujylaryna ýylda 800 million sterling töläň eken PUTIN BOÝUN ALDY: MOSKWA «WAGNERIŇ» URŞUJYLARYNA ÝYLDA 800 MILLION STERLING TÖLÄN EKEN

«Wagner» toparynyň lideri topalaňy soňlandyran ylalaşygyň çäklerinde Belarusa gitdi, birnäçe ýyllap boýun alman gelenem bolsa, Russiýanyň döwlet ýolbaşçysy hakynatutma harby topary döwletiň maliýeleşdirendigini aýtdy.

Wladimir Putin Ýewgeniý Prigožiniň ýolbaşçylyk edýän hakynatutma «Wagner» harbylarynyň başlan topalaňy wagtynda rus howpsuzlyk gulluklarynyň «graždanlyk urşunyň» öňüni alandygyny aýtdy. Şol sanda ol Moskwanyň «Wagner» toparynyň aýlyklary we goşmaça hak-heşdekleri üçin diňe geçen ýylyň dowamynda 800 million sterling berilendigini boýun aldy. Belarusyň döwlet ýolbaşçysy Aleksandr Lukaşenkonyň «Wagner» lideriniň adatdan daşary döwlet agdarlyşygyny gurnamaga eden synanyşygyny soňlandyran iň soňky minutdaky ylalaşygynyň çäginde ýurduna gelendigini tassyklan wagty geldi.

Lukaşenko Prigožiniň we onuň harbylarynyň öz çykajylarynyň

hasabyna Belarusda «belli bir wagta çenli» galyp biljekdigini aýdypdy.

Aleksandr Lukaşenko

Putin bolsa şenbe güni bolup geçen hadysalaryň düýpli zyýan ýetiren abraýyny dikeltmek maksady bilen harbylaryna minnetdarlyk bildirmek üçin Kremliň daşyna çykdy. Ýüzlerçe harby gullukçynyň öňünde çykyş eden Putin ýurduň ýaragly güýçleriniň «ata watany we onuň geljegini» gorap, «rus halkyna wepalylygyny» ýene bir gezek subut edendigini aýtdy.

Moskwanyň Ukrainadaky goşun bölümlerini yza çekmägr mejbur bolmandygyny aýdýan rus lideri «Wagner» güýçlerini Moskwa tarap süýşende arasynda wertolýotlardyr bir aragatnaşyk uçarynyňam bolan rus harby uçarlaryny urup ýykmagy netijesinde wepat bolan esgerler üçin bir minutlyk dymyşlyk yglan etdi. Hakynatutma harbylar paýtagta 200 km golaý gelipdi.

Sergeý Kujuget ogly Şoýgu

Putine Russiýanyň Goranmak ministri Sergey Şoýgu hem goşuldy. «Wagner» lideri bilen Russiýanyň harby komandowaniýasynyň arasynda birnäçe aýlap dowam eden düşünişmezlikden soň

Şoýgunyň wezipeden gitmegi Prigožiniň esasy talaplarynyň birine öwrüldi.

Rus ygtyýarlylar Prigožiniň «Wagner» toparyna garşy açylan jenaýat işini ýatyrmagy (görnüşe görä şeýtmek bilen Lukaşenkonyň araçylyk eden ylalaşygynyň biri ýerine ýetirildi), Putiniňem Prigožiniň hojaýynlyk edýän toparyna garşy maddy aýyplamalaryň orta atylmagyna mümkinçilik berene meňzeýär.

Putin Kremliň daşynda eden çykyşynyň yzyndan geçiren harby ýygnagynda Prigožiniň «Concord» toparynyň goşuny azyk bilen üpjün etmek boýunça şertnamasyndan 80 milliard rubl gazanandygyny, «Wagneriň» 2022-nji ýylyň maýy bilen 2023-nji ýylyň maýy aralygynda aýlyk we goşmaça hak-heşdekler üçin 86 milliard rubl alandygyny mälim etdi.

Şol summa goranmak ministrligiginden we döwlet býužetinden bölünip beelipdi. Sişenbe günündäki çykyşdan öň birnäçe ýyllap Kreml «Wagner» topary bilen baglanyşygynyň bardygyny boýun alman gelipdi.

«Şeýdenlerinde hiç zat ogurlan däldirler ýa-da has köp ogurlan däldirler» diýen Putin ygtyýarlylaryň «Concord»-yň şertnamasyny ýakyndan derňejekdigini sözünüň üstüne goşdy. «Wagneriň» başlygynyňam tassyklan habarlaryna görä şenbe günü Prigožiniň Sankt-Peterburgdaky ofisinde döküş geçiren polisiýa işgärleri öýüň daşyndaky ýük awtoulaglarynda 4 milliard rubl tapylandygyny mälim edipdi. Prigožin bu puluň harbylaryň maşgalalaryna bermek maksatlydygyny aýtdypdy.

Dmitriý Peskow

Beýleki bir ýandan Kremliň press-sekretary Dmitriý Peskow Kremliň «Wagneriň» lideri bilen gelen ylalaşygynyň jikmejikliklerini aýdyp durmady. Press-sekretar diňe Putiniň «iň ýaramaz ýagdaý senarisinden» gaça durmak maksady bilen Prigožine «käbir kepillikleri» berendigini aýtdy.

«Wagneriň» ýaragly güýçleriniň düýpli garşylyga uçraman Moskwanyň alkymyna baryp diremegine nämüçin ýol berlendigi hakda soralarda Federal Halk gwardiýasy gullugynyň direktory Wiktor Zolotow bolsa žurnalistlere şeýle diýdi:

«Güýçlerimizi Moskwanyň golaýynda bir ýere jemledik. Eger güýçlerimizi ýaýraň ýagdaýda goýan bolsak, topalaňçylar mesgäni kesip geçen pyçak ýaly gelip bilerdiler».

Zolotow şeýle-de gwardiýaçylaryň söweşjeň tanklaryň we beýleki agyr ýaraglarynyň ýokdugyny, mundan beýläk olaryňam doly üpjün ediljekdigini nygtady.

Wiktor Zolotow

Beýleki bir ýandan käbir rus harby bloggerleri Prigožiniň we onuň harbylarynyň rus harby gullukçylaryny öldürenlikleri üçin jezalandyrylmagyna gaharly. «Wagner» toparyna edilen göz ýumuşlyk Russiýanyň Ukraina çozmagyny tankyt eden oppozision aktiwistlere berlen agyr türme jezalary bilen doly çapraz gelýär.

Belarusda bolsa Lukaşenko Prigožin bilen geçen tolgunmaly we sögünçli telefon gepleşiginiň dowamynda topalaňy soňlandyrmaga yrandygyny mälim etdi. Belarus lideri Prigožiniň «Wagneriň» topalaňyň başynda ele salan günortadaky rus şäheri Rostowa «ýarym dälirän ýagdaýda» gelendigini, ony pälinden gaýtarmak üçin telefonda sagatlap gürleşendigini aýtdy. «Wagneriň» başlygy harby komandowaniýäni agsadyan korrupsiýa we geleňsizlige gaharynyň gelýändigini, rus goşunynyň Prigožiniň adamlaryna garşy gurnandygy aýdylýan hüjümiň aryny almak isleýändigini aýdýardy. Belarus respublikasynyň döwlet ýolbaşçysy telefon gepleşiginiň adaty dilden on esse beter hapa-paýyş sözli geçendigini aýtdy. Lukaşenko şol sanda şenbe günü ir bilen Putiniň özünden kömek sorandygyny ww Prigožiniň telefona çagyrylanda gelmändigini üçin nägile bolandygyny aýdyp, Putine topalaňçylary basyp ýatyrmak üçin «howlukmazlygy»

maslahat berendigini hem sözüniň üstüne goşdy.

Belarus lideri şeýle-de ýurduna gelmek isleýän «wagnerçileri» myhman aljakdygyny, emma olara aýratyn ýatakhana gurup bilmejekdigini duýdurdy. Döwlet mediýasynyň habar bermegine görä, Lukaşenko «olara taşlanan harby bölümlerimiziň birini hödürledik. Haýyş, haýatymyz bar, hemme zadymyz bar, çadyrlaryňyzy dikiň» diýdik» diýipdir.

Beýleki bir ýandan bu ähtimallyk Belarusa goňşy ýurtlary aýaga galdyrdy. Latwiýa bilen Litwanyň ikisi-de muňa jogap edip, NATO-nyň gündogar çäklerini güýçlendirmäge çagyrsa, Polşanyň prezidenti Anjeý Duda bu hemlä «ýakymsyz signal» hökmünde baha berdi.

Anjeý Duda

Ukraina topalaňyň sebäp bolan başagaýlygyndan peýdalanyň garşylyklaýyn hüjümini güýçlendirmegubwe elden gideren ýerlerini Russiýadan gaýdyp almagy umyt edýär. Urşy gözden sydyrman synlap duran ABŞ-nyň «Institute for the Study of War» (Институт по изучению войны – Аналитический центр) seljeriş merkezi Putiniň «Wagner» birlikleriniň rus goşuny bilen şertnama baglaşmagyna mümkinçilik berme teklibiniň «bolup biläýjek» ukrain urşunda «olary elde saklama tagallasy» bolandygyny nygtady.

Institutyň aýtmagyna görä, Ukrainanyň garşylyklaýyn hüjümine uçran Moskwanyň «taýýarlykly we täsirli adam güýjüne» mätäçlik duýmagyndan gelip çykýar.

ABŞ-da bolsa Pentagon Ukrainanyň söweşjeň taýýarlygyny goldamak üçin 500 million dollara barabar täze harby goýum süýşüriljekdigini mälim etdi. Beriljek kömegiň çäginde «Bradley» söweşjeň enjamlarynyň, «Stryker» bronemalarynyň hem bolan gury ýer ulaglary we howa goranyşyny goldamak üçinem ýokary tizlikli hemmetaraplaýyn topçy raketa sistemasy (HIMARS) hem bar.

Kris STEWENSON.

Çarşenbe, 28.06.2023 ý. Publisistika